

Poselství Svatého otce Františka k 95. světovému dni misí

24. října 2021

*„Je přece nemožné, abychom nemluvili o tom,
co jsme viděli a slyšeli“ (Sk 4,20)*

Milé sestry, milí bratři,

když zakusíme sílu Boží lásky, když pocítíme jeho otcovskou přítomnost ve svém osobním životě i v životě společenství věřících, nemůžeme nezvěstovat a nesdílet to, co *jsme viděli a slyšeli*. Ježíšův vztah s učedníky, jeho lidství zjevené v tajemství vtělení, jeho evangelium a tajemství smrti a zmrtvýchvstání nám ukazují, jak obrovskou měrou miluje Bůh naše lidství, jak bere za své naše radosti a utrpení, naše touhy a úzkosti.¹ Vše v Kristu nám připomíná, že svět, ve kterém žijeme, svět, který potřebuje spásu, není Ježíši cizí. Vyzývá nás, abychom se i my cítili být živou součástí tohoto poslání: „Jděte proto na rozcestí a pozvěte na svatbu, koho najdete“ (Mt 22,9). Nikdo není z Kristovy lásky vyloučen, nikdo pro ni nemůže být cizincem nebo zůstat mimo její dosah.

Zkušenost apoštolů

Příběh evangelizace začíná Pánovou vášnivou touhou volat každého člověka tam, kde se nachází, a navazovat s ním dialog a přátelství (srov. Jan 15,12-17). Apoštolové nám to říkají jako první; pamatovali si dokonce i den a hodinu, kdy se s ním poprvé setkali: „Byly asi čtyři hodiny odpoledne“ (Jan 1,39). Přátelství s Pánem, vidět ho, jak pečuje o nemocné, jí s hříšníky, sytí hladové, přibližuje se k těm, kdo jsou vyloučeni, dotýká se nečistých, ztotožňuje se s nebohými, zve k blahoslavenstvím, učí nově a s velkou autoritou, zanechává nesmazatelnou stopu, je schopen vyvolat úžas a šířit nezištnou radost, kterou nemůžeme ani obsáhnout. Jak říkal prorok Jeremiáš: tato zkušenost je jako planoucí oheň jeho živoucí přítomnosti v našem srdci, které nás pobízí k misii, i když to někdy znamená oběť a nepochopení (srov. 20,7–9). Lásky je dynamická a vyzývá i nás, abychom se dělili o tu nejkrásnější zprávu, o zdroj naděje: „Našli jsme Mesiáše“ (Jan 1,41).

Při pohledu na Ježíše jsme viděli, slyšeli a zažili, že věci mohou být jinak. Už dnes zahájil dobu příští, když nám připomněl základní vlastnost našeho lidství, mnohdy opomíjenou, zapomenutou: „Byli jsme stvořeni k plnosti, které lze dosáhnout jen v lásce“.² Nové časy, které probouzejí víru schopnou chopit se iniciativy a vytvářet komunitu lidí, kteří se učí přijímat křehkost vlastní i křehkost druhých a tím podporují bratrství a přátelství ve společnosti.³

¹ Srov. 2. vatikánský koncil. Pastorální konstituce *Gaudium et spes*, č. 22. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.

² František. Enc. *Fratelli tutti*, č. 68. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2021.

³ Srov. tamtéž, č. 67.

Církevní společenství ukazuje svou krásu pokaždé, když s vděčností pamatuje na to, že nás Pán miloval jako první (srov. 1 Jan 4,19). Láskyplné Pánovo zalíbení nás překvapuje, úžas sám o sobě nemůžeme vlastnit ani vynutit. (...) Pouze tak může vykvést zázrak vděčnosti, darování sebe sama. Ani misijního zápalu nikdy nedosáhneme v důsledku rozumové úvahy nebo kalkulu. Misijní činnost je vyjádřením naší vděčnosti (srov. Poselství pro Papežská misijní díla, 21. května 2020).

Nicméně doba, ve které žili první křesťané, nebyla lehká: svou víru začínali žít v nepřátelských a obtížných podmínkách. Vyhnanství a věznění se střídalo s vnitřními i vnějšími vzpourami, které zdánlivě popíraly a negovaly to, co křesťané viděli a slyšeli. Tyto okolnosti však pro ně nebyly obtížemi nebo překážkami, které by je vedly k ústupu a uzavření se do sebe, naopak staly se pobídkou, aby každou nepřízeň, komplikaci nebo těžkost přeměnili v příležitost k misijnímu poslání. I omezení a překážky se tak staly šancí, aby vše pronikl Pánův duch. Z osvobozující radostné zvěsti nezůstal nikdo vyloučen.

Živé svědectví o tom podávají Skutky apoštolů, kniha, kterou mají mít učedníci misionáři stále po ruce. Popisuje, jak se milost evangelia rozlévala všude, kde se evangelium šířilo. Přinášelo radost, kterou může darovat jen Duch Svátý. Skutky apoštolů nás učí prožívat zkoušky v těsném spojení s Kristem, abychom došli „přesvědčení, že Bůh může působit za jakýchkoli okolností, i uprostřed zdánlivých neúspěchů“, a jistoty, že ten, „kdo se z lásky obětuje a dává Bohu, určitě bude plodný“ (srov. Jan 15,5).⁴

Stejně je tomu i s námi, ani současná historická situace není snadná. Pandemie znásobila bolest, samotu, chudobu a nespravedlnost, kterou již mnozí trpěli, odkryla naše falešné jistoty, polarizaci a rozdělení, které nás potichu trýzní. Ti, kdo jsou křehcí a zranitelní, pocítili svou křehkost i zranitelnost ještě více. Zakusili jsme beznaděj, zklamání, obtíže. Dokonce jsme se oddali hořkosti, která nám bere naději a zastírá náš pohled. My však „nehlásáme sebe, ale kážeme, že Ježíš Kristus je Pán, my však že jsme vaši služebníci kvůli Ježíši“ (2 Kor 4,5). Proto v našich společenstvích a v našich rodinách zní slova evangelia, která nacházejí ozvěnu v našem srdci a říkají nám: „Není tady, byl vzkříšen“ (Lk 24,6). Jsou to slova naděje, která rozbíjejí každý determinismus. Těm, kdo se jimi nechají proniknout, darují nezbytnou svobodu a srdnatost, aby se postavili skutečnosti a s vynalézavostí hledali všechny způsoby, jak praktikovat soucit, „svátostnou“ blízkost Boha, který nikoho nenechá stát na okraji cesty. V aktuální době pandemie, kdy jsme v pokušení zakrývat a omlouvat svou lhostejnost či apatii výmluvou na nutnost sociálního odstupu, je naléhavě zapotřebí misie soucitu, která dokáže proměnit nařízený odstup v místo setkání, péče a podpory. „Co jsme viděli a slyšeli“ (Sk 4,20): žité milosrdenství se stane útočištěm a dá nám věrohodnost, která nám umožní sdílet utrpení, abychom vytvořili „společenství založené na vzájemném sdílení a solidaritě, které je hodno naší doby, naší energie a našich zdrojů“.⁵ Boží slovo nám každodenně poskytuje spásu, chrání nás výmluv, které vedou k uvěznění do podlé skepse: „Stejně je to jedno, nic se nezmění.“

⁴ František. Apoštol. exhortace *Evangelii gaudium*, č. 279. Praha: Paulínky, 2014.

⁵ František. Enc. *Fratelli tutti*, č. 36.

Odpověď na otázku, proč se mám vzdát svých jistot a svého pohodlí, zálib, když nemohu vidět důležitý výsledek, zůstává stále stejná: „Ježíš Kristus přemohl hřích a smrt a je plný moci. Ježíš Kristus opravdu žije.“⁶ On chce, abychom i my tuto naději přijali, dělili se o ni, abychom byli živí a bratrští. V současné situaci je naléhavě potřeba misionářů naděje, kteří budou schopni ve spojení s Pánem prorocky připomínat, že nikdo se nezachrání sám.

Jako apoštolové a první křesťané, také my říkáme ze všech sil: „Je přece nemožné, abychom nemluvili o tom, co jsme viděli a slyšeli“ (Sk 4,20). Všechno, co jsme od Pána dostali, nám daroval proto, abychom to dali k dispozici druhým. Jako apoštolové, kteří viděli a slyšeli Ježíšovu spásu a dotkli se jí (srov. 1 Jan 1,1–4), stejně tak se i my dnes můžeme dotýkat trpícího a oslaveného Kristova těla v každodenním běhu dějin a mít odvahu podělit se se všemi o úděl plný naděje. Tato neochvějná naděje vychází z vědomí, že nás doprovází Pán. My, křesťané, si nemůžeme nechat Pána pro sebe. Misijní poslání církve, kterým je evangelizace, se uplatňuje kompletně a veřejně v přeměně světa a v ochraně tvorstva.

Pozvání pro každého z nás

Téma Světového dne misí pro letošní rok: „Je přece nemožné, abychom nemluvili o tom, co jsme viděli a slyšeli“ (Sk 4,20) je pozváním pro každého z nás, abychom se ujali toho, co nosíme v srdci, a předávali to dál. Toto poslání je a vždy bylo identitou církve: „existuje právě proto, aby hlásala evangelium“.⁷ Pokud se osobně izolujeme nebo se uzavřeme do malých skupin, náš život z víry ochabuje, ztrácí prorockého ducha, schopnost úžasu a vděčnosti. Církev ze své vlastní dynamické povahy požaduje rostoucí otevřenost, která je schopna jít za každým a zahrnout všechny. První křesťané ani zdaleka nepodléhali pokušení uzavírat se do elitní skupiny. Přitahoval je Pán a nový život, který přinášel; jít ke všem a svědčit o tom, co viděli a slyšeli: Boží království je blízko. Byli v tom velkodušní, vděční a ušlechtilí. To jsou vlastnosti těch, kdo vědí, že zasévají, ale plody jejich úsilí a jejich obětí okusí další. Rád si proto připomínám, že i ti „nejslabší, znevýhodnění a zranění mohou jimi (misionáři) svým způsobem být, protože je třeba stále umožňovat, aby dobro bylo sdíleno, i když je v člověku přítomno s mnohými slabostmi“.⁸ Na Světový den misí, jenž se každoročně slaví třetí neděle v říjnu, pamatujeme s vděčností na všechny lidi, kteří nám svědectvím svého života pomáhají obnovovat náš křestní závazek, a sice být velkodušnými a radostnými apoštoly evangelia. Pamatujeme zvláště na ty, kteří se vydali na cestu, opustili vlast a rodinu, aby evangelium neprodleně a bez obav přinesli do nejzazších koutů národů a měst, kde mnoho lidí touží po požehnání.

Jejich misijní svědectví je pro nás výzvou, abychom byli odvážní a bez přestání prosili Pána žně, aby „poslal dělníky na svou žeň“ (Lk 10,2). Ano, uvědomujeme si, že misijní povolání nepatří minulosti, není romantickou vzpomínkou na dávné doby. Ježíš dnes potřebuje srdce, které je

⁶ Týž. Apoštol. exhortace Evangelii *gaudium*, č. 275.

⁷ Sv. Pavel VI. Apoštol. exhortace *Evangelii nuntiandi*, č. 14. Praha: Zvon, 1990.

⁸ František. Apoštol. posynodální exhortace *Christus vivit*, č. 239. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2019.

schopné žít povolání jako zamilovaný příběh. Láska je vede až na kraj světa, stávají se nástroji a posly soucitu. Toto povolání Ježíš adresuje všem, ale každému jinak. Mějme na paměti, některé periferie jsou blízko nás, v městských centrech nebo v našich rodinách. Všeobecná otevřenost lásce má rozměr, který není zeměpisný, ale existenční. Souvisí s naším každodenním úsilím rozšiřovat okruh přátel, setkávat se s těmi, které – byť jsou mi nablízku – přirozeně nepovažuji za součást „okruhu svých zájmů“.⁹ Žít misijní poslání znamená troufnout si učit se postojům Ježíše Krista a s ním věřit, že i ten, kdo je vedle mne, je můj bratr, moje sestra. Kéž by jeho soucitná láska probudila i naše srdce a udělala z nás Kristovy učedníky a misionáře.

Maria, první učednice a misionářka, ať probudí ve všech pokřtěných touhu být světlem a solí naší země (srov. Mt 5,13–14).

Dáno v Římě u Sv. Jana Lateránského dne 6. ledna 2021, v den slavnosti Zjevení Páně

FRANTIŠEK

⁹ Srov. týž. Enc. *Fratelli tutti*, č. 97.